
Osallisuus maakunnissa ja niiden valmistelussa

Kanta-Häme

Hämeenlinna 29.5.2018
Päivi Kurikka

Osallistuminen kunta- ja maakuntalaissa

- 20 § ja 22 § **Äänioikeus** maakuntavaaleissa ja **äänestys** oikeus maakunnan kansanäänestyksessä
- 22 § ja 23 § **Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet**
- 23 § ja 24 § **Aloiteoikeus**
- 21§ ja 25 § Maakunnan **kansanäänestys** ja **kansanäänestysaloite**
- 26 - 28 §
ja 26-27§ Maakunnalliset **vaikuttamistoimielimet**
- 29 § ja 28§ **Viestintä**

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti (kuntalaki 22§ ja maakuntalaki 23§)

- keskustelu- ja kuulemistilaisuuksilla
- asukasraadeilla
- asukkaiden mielipiteiden selvittämisellä ennen päätöksentekoa
- palvelujen käyttäjien valitsemisella maakunnan toimielimiin
- palvelujen yhteissuunnittelulla- ja kehittämisellä
- osallistuvan budjetoinnin käyttämisellä
- asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteisen asioiden suunnittelun ja valmistelun mahdollistamisella

Huomioitavaa!

- Maakunnan **on sisällytettävä** osallistumisoikeuksien toteuttamista turvaavat velvoitteet
 - maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja tuottavien
 - » yritysten
 - » yhteisöjen
 - » ja säätiöiden kanssa tekemiinsä **sopimukseen** sekä **liikelaitoksen osalta hallintosääntöön**

Osallisuuden hyötyjä

• Taloudellisia hyötyjä

- uudistaa palvelutuotantoa ja lisää kilpailukykyä
- nopeuttaa reaktiokykyä asukkaiden palvelutarpeisiin
- parantaa tuottavuutta ja laatua
- vähentää valituksia päätöksistä
- mahdollistaa organisaatiotason innovaatioiden lisääntymistä

• Demokratiahyötyjä

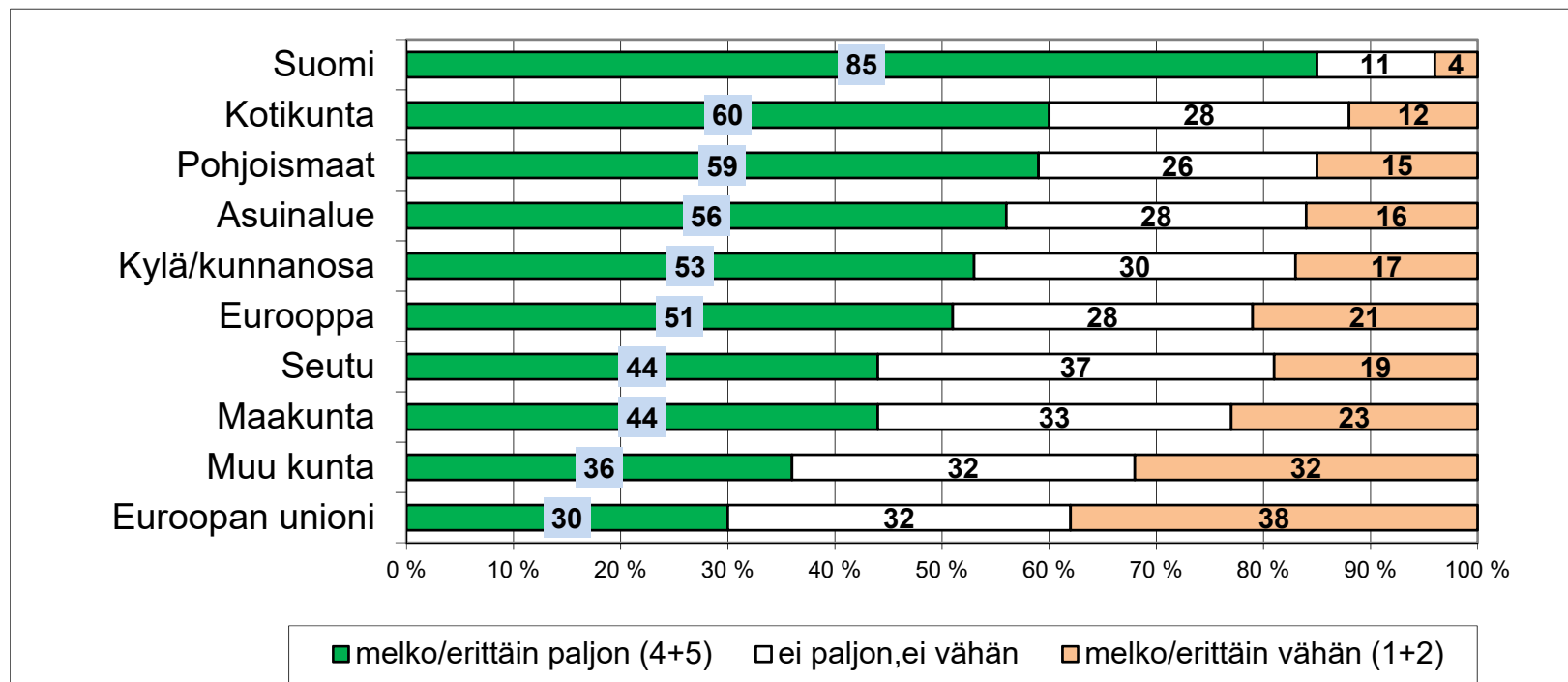
- on keino palauttaa luottamusta
- parantaa henkilöstön työtyytyväisyyttä
- tarjoaa uusia yhteistoiminnallisia ratkaisuja yhteiskunnan ilkeisiin ongelmiin

Osallisuus kunnassa ja maakunnassa

- Kuntalaki ja maakuntalaki antavat hyvän pohjan asukkaiden osallistumiselle.
- Kunnissa on jo vuosikymmeniä tehty hyvää osallisuuden ja osallistumisen kehittämistyötä.
- Nyt on kyse siitä, miten kuntien hyviä osallistumiskäytäntöjä saadaan levitettyä ja juurrutettua maakuntiin.

Kuntalaisten samaistuminen erilaisiin alueellisiin kokonaisuuksiin vuonna 2017

(vastausten %-jakaumat, N= 10 412 – 11 099)

Uudistuksen vaikutukset?

Kuvio. Kuntapäätäjien arviot sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista eri asioihin syksyllä 2017. Vastausten %-jakaumat ARTTU2-tutkimuskunnissa, n=192-193.

AKE-kysely, tammikuu 2018

- Viestinnän tehostaminen
- Henkilöstöviestintä, henkilöstö mukaan valmisteluun
- Uutiskirjeitä, videoita
- Verkkosivut, vuorovaikutteisuus
- Toivotaan hyviä malleja, oppaita, työpajoja
- Päätösosallisuus hallintomalleihin
- Järjestöyhteistyön kehittäminen
- Talouden suunnittelu asukkaiden kanssa

Kuulethan sie minnuu -opas

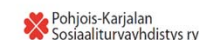
- Pohjois-Karjalan Siun soten valmisteluvaihe erityisesti asukkaiden osallisuuden ja eri toimijoiden välisen yhteistyön näkökulmasta
- Hyviä esimerkkejä yhteistyön rakentamisesta
- Menetelmiä, joilla asukkaita voidaan innostaa uusien palvelujen ja rakenteiden kehittämiseen
- **Tutustu myös:**
 - » **Arjen pelastajat-opas**
 - » Asiakas- ja käyttäjälähtöistä lähipalvelujen kehittämistä Kainuussa yhdessä kuntalaisten kanssa
 - » **Osallistuva budjetointi kunnissa ja maakunnissa**
 - » Tässä oppaassa esitellään erilaisia tapoja soveltaa osallistuvaa budjetointia. Sama malli ei sovellu jokaiseen kuntaan ja maakuntaan. Opas on samalla ensimmäinen suomalainen tiivistelmä siitä, mitä osallistuva budjetointi käytännössä tarkoittaa.

Anne Pyykkönen ja Heidi Partanen (toim.)

Kuulethan sie minnuu

– kokemuksia Siun sotesta ja osallisuudesta suurten muutosten ytimessä

Oppaat ja koulutukset

Tulossa:

- Järjestöopas kommentteilla:
Järjestöt maakunnan kumppanina
Malleja järjestöystävällisen
maakunnan rakentamiseen
- Vaikuttamistoimielinten opas
- Verkko-osallistumisen palvelut

www.alueuudistus.fi

Koulutustyöpajat:

- AKE -projektin kahdeksassa
pilottimaakunnassa 3/2018-12/2019.
- Tavoitteena lisätä tietoa, levittää
hyviä osallisuus- ja
osallistumiskäytäntöjä
- Kohderyhmänä alueiden
osallisuustyöryhmät, poliittiset
ohjausryhmät, muutosjohtajat.

www.kuntaliitto.fi/ake

Osallisuuspeleli

Osallisuuspelissä pelaajat pääsevät asettamaan yhteiset tavoitteet asukkaiden osallistumiselle ja sopimaan siitä, miten suunnitelmat konkretisoidaan käytännön toiminnaksi.

Soveltuu sekä kunnille että maakunnille.

Pelaamisen kesto 1½ tuntia

Yhteystiedot

Päivi Kurikka
erityisasiantuntija
Suomen Kuntaliitto
paivi.kurikka@kuntaliitto.fi
050 3019068

Jari Seppälä
erityisasiantuntija
Suomen Kuntaliitto
jari.seppala@kuntaliitto.fi
050 66 743